

Paroubek: Cestou ze stagflace je konec války na Ukrajině

- CZ24 News | 5. července 2022

ČESKO: Stagflace znamená současně inflaci a hospodářský pokles.

I když tomu zatím čísla nenasvědčují, když několik měsíců upozorňuji na velkou pravděpodobnost hospodářského propadu české ekonomiky ve třetím a zejména ve čtvrtém čtvrtletí. To, podle mého názoru, bude znamenat meziroční pokles HDP české ekonomiky. Nemám zatím proč měnit tento svůj odhad. Očekávám letos meziroční pokles českého hospodářství o 1- 2%. To se samozřejmě negativně promítne také v příjmech státního rozpočtu. Příjmy státního rozpočtu jsou zatím saturovány inflačními nákupy, tedy nákupy zboží a služeb za vyšší ceny, což generuje vyšší příjmy daně z přidané hodnoty (DPH) státu.

Podívejme se na to, jak se vyvíjí inflace v celé Evropě. Nejlépe se pochopitelně inflace vyvíjí v neutrálním Švýcarsku. Švýcarská národní banka a také vláda dělají vždy rozumnou měnovou a fiskální politiku, takže meziroční růst inflace v květnu v této zemi dosáhl 2,7%(!).

Celá eurozóna, tedy státy EMU, zaznamenávají oproti květnu 2020 nárůst inflace v průměru o 8,6%. Ze států EMU je na tom nejlépe v tuto chvíli Francie s 6,5% inflačního růstu. Také ve Francii přitom zažívají nárůst cen energií meziročně o téměř 42% (květen 2022). Růst cen služeb je ve Francii meziročně 8,9%, ale u cen potravin, alkoholu a tabákových výrobků je meziročně růst 3,4%. Růst cen potravin ve Francii je tedy velmi přijatelný. (Zdroj: LeLe Monde 4.7.2022)

Vysoká inflace ve střední a východní Evropě

Nejvyšší inflace je v pobaltských státech: v Estonsku dosahuje dokonce 22%, v Lotyšsku 19% a v Litvě 20,5%. Ve střední a jižní Evropě „vyniká“ se svou inflací přes 16% Česká republika. Žádný ze států této části Evropy, počínaje Polskem (12,8%) a konče Řeckem na jihu Evropy 12%), nedosahuje našich hodnot.

Osobně vidím jako důvody tohoto debaklu měnové a hospodářské politiky v Česku, nekompetentní přístup ČNB a také české vlády. Česká vláda nedělá zatím nic pro to, aby redukovala např. snížením sazeb DPH či sazeb spotřebních daní ceny energií a pohonných hmot. Většina dalších států, a to nejen střední a východní Evropy toto provádí. Relativně nejlépe jsou na tom ve východní a střední Evropě s inflací Maďaři (10,8%) a země bývalé Jugoslávie, Srbsko (10,1%), Chorvatsko (10,7%) a Slovinsko (10,8%).

Velkým impulzem pro růst cen je nepochybně válka na Ukrajině. Jestliže v předvolební kampani vloni na podzim dnešní vládní strany hovořily o Babišově drahotě, když tehdy růst cen dosahoval v jednotlivých měsících podzimu 4 - 6%, dnes máme stav, který se zdá být téměř nezvládnutelný. Osobně očekávám v červenci inflaci již kolem 20 %.

Je dobře, že došlo ke změně v čele ČNB, protože bývalé vedení v čele s guvernérem Rusnokem jen toužilo po dalším zvyšování úrokových sazeb. Přilévalo tak jen olej do ohně inflace.

Ale ke změně vlády dojít, bohužel, u nás zatím nemůže. Stejně tak nedojde ke změně vládní politiky, zejména ne pokud jde o přístup k ukrajinské krizi. Ruská armáda právě obsadila Lysyčansk a má tedy pod kontrolou celou Luhanskou oblast Ukrajiny. Zbrojní arsenály zemí střední a východní Evropy ze sovětských časů, kterými dosud sytily tyto země ukrajinskou armádu, jsou ty tam.

A pokud jde o dodávky dalších zbraní ze Západu, ty Západ může dodávat jen v omezeném rozsahu. Tak, aby neohrozil vlastní obranyschopnost. Sny Zelenského o dodávkách stovek tanků a stovek dalekonosných děl a raketometů jsou z říše sci-fi.

Ruský expediční sbor, který tvoří zhruba pětinu cele ruské armády, se změnil v parní válec, který dosahuje, díky své obrovské palebné převaze, pomalého postupu v klíkových místech 1500 km dlouhé fronty. A ta klíčová místa jsou Luhanská oblast (tento cíl už si může ruské vedení ze seznamu válečných cílů odškrtnout) a Donbaská oblast (tam směřuje zejména vojenské úsilí ruské armády nyní).

Zdá se, že dodávky zbraní ze Západu, i kdyby k nim docházelo podle zbožných přání Zelenského, nejsou schopny tento pomalý postup Rusů zastavit. A zcela určitě nejsou schopny obrátit postup Rusů v úprk do jejich původních pozic ze 24.2..

Ukrajinské vojáky tak čeká v boji jen zbytečné umírání. Ruská armáda se zjevně poučila ze svých bojových účastí v Sýrii, především v Aleppu. Ruští generálové pochopili, že nemohou bojovat podobným způsobem, jakým probíhaly boje za II. světové války např. ve Stalingradu, kde se bojovalo o každou ulici, každý dům a každý byt. Ve svých důsledcích to znamenalo obrovské ztráty vojáků – mrtvých a raněných. Rusové postupují dnes jinak. Ničí ukrajinskou obranu dělostřeleckou a raketovou palbou a teprve poté postupují dál.

Zdá se, že evropské politické špičky zatím nejsou schopny vyhodnotit změnu, ke které na bojišti došlo. A že tato změna je trvalého charakteru. Opájení se představou, že dodávky moderních zbraní ze Západu něco změní, je chimérou. Rusové mají srovnatelné a možná i lepší zbraně. Ekonomické sankce přivodily ruskému hospodářství jisté potíže, ale neznamenají jeho zničení, které hloupě očekávaly jak americké, tak evropské politické špičky. V tuto chvíli již mělo být Rusko ekonomicky na lopatkách a není. Rusové zatím postupují v řešení svých ekonomických problémů obratně. Jejich státní rozpočet je pod plnou kontrolou vlády a měna je stabilizovaná a pod plnou kontrolou Národní banky Ruska. Svůj vývoz, zejména ropy a plynu, Rusové reorientovali směrem na východ, do Číny a na jih do Indie. A ruská ropa a plyn jsou vítány také v dalších zemích Latinské Ameriky, Asie i Afriky. **Ruská obchodní bilance je na tom lépe, nežli před konfliktem. Je to jednoduché, nedovází se západní zboží směrem do Ruska, takže Rusko neplývá svými devizami. Takto může Rusko válčit ještě několik let. Naopak pro Západ a zejména země střední a východní Evropy tento konflikt znamená úder do životní úrovně širokých vrstev lidí. Inflace je tak vysoká, že již zasahuje negativně nejen chudší, ale také střední vrstvy společnosti východo- a středoevropských států. A na jednom z prvních míst je s mírou inflace Česká republika.**

Vláda by měla využít českého předsednictví, ale toho není naprosto schopna, k tomu, aby zamezila pokračování konfliktu na Ukrajině. Ukončení konfliktu může vést k postupnému snižování cen u energetických surovin (a následně také elektrické energie), pšenice, průmyslových kovů, nezbytných pro evropský a také český průmysl.

Prostě teze, že už se ceny nikdy nevrátí na úroveň, na které byly před konfliktem, jsou nesmyslné. V kapitalistické ekonomice se ceny řídí podle zákona hodnoty, tedy na základě nabídky a poptávky. Je tak v životním zájmu České republiky a jejích občanů tento zbytečný konflikt rychle zastavit. Ukrajinská vlajka nebude vlát nad Kremlem. Nikdo nedokáže – pokud do boje nevstoupí NATO jako celek – vytlačit Rusy z jihu a východu Ukrajiny a z Krymu. Je potřeba se zbavit zbytečných iluzí, které vedou jen k prohlubování konfliktu, k zbytečné smrti tisíců Ukrajinců, ke strádání ukrajinského obyvatelstva a k poklesu životní úrovně, mj. také Čechů.

Češi si konflikt nevymysleli, bohužel vláda hraje roli, která spíše odpovídá americkému,

nežli českému národnímu zájmu. Čím dřív si to uvědomí, tím lépe to bude pro náš stát a jeho občany.

AUTOR: Jiří Paroubek

[ZDROJ](#)